

ชื่อวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์พยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (ซาร์ส)
ผู้เขียน	นางสาววศินี สมศิริ
สาขาวิชา	พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและอธิบายประสบการณ์ของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ผู้ให้ข้อมูลเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ให้การดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2546 จนกระทั่งเสียชีวิตในวันที่ 1 เมษายน 2546 ผู้ให้ข้อมูล ถูกคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาคำหลัก (thematic analysis) ตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮอร์แมนนิวัตติกของแวนมานเนน (van Manen, 1990) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

พยาบาลได้ให้ความหมายของประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง 5 ลักษณะ คือ 1) เหมือนให้ไปตายเอาดาบหน้า เหมือนทหารถูกส่งไปรบเหมือนโดนลอบยิง 2) เหมือนการทำงานที่เสี่ยงต่อความเป็นความตาย 3) เหมือนการดูแลคนไข้ติดเชือรุนแรง เหมือนการดูแลคนไข้ห้องแยก 4) เป็นประสบการณ์ที่ภาคภูมิใจ สามารถทำงานยากๆ ผ่านไปได้ด้วยดี และ 5) เป็นการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญในชีวิตได้สำเร็จ

พยาบาลได้สะท้อนความรู้สึกต่อการดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) เครียด 2) ไม่มั่นใจ ไม่แน่ใจ 3) รู้สึกซ็อก ตกใจ ทำไม่ต้องเป็นเรา 4) รู้สึกโกรธบุคคลที่ส่งตนให้เข้าไปดูแล 5) กลัวการติดเชื้อ/กลัวสัมผัสหรือได้รับเชื้อและกลัวตาย 6) รู้สึกอึดอัด ไม่สุขสบายจากอุปกรณ์ป้องกัน 7) รู้สึกสงสารผู้ป่วย 8) รู้สึกขัดแย้ง ขัดใจ 9) ตื่นเต้น ทำทนาย ได้ทำเรื่องยิ่งใหญ่ และ 10) รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

ในระหว่างการดูแล พยาบาลได้ให้การดูแลผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงในลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1) ติดตามอาการ สังเกตการเต้นของหัวใจ วัดสัญญาณชีพ และรายงานเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง 2) รับคำสั่งการรักษา 3) ช่วยเช็ดตัว ทำความสะอาดร่างกาย แรกรับ 4) ดูแลให้ได้รับอาหาร 5) ดูแลเรื่องการขับถ่าย 6) จัดท่า ดูแลความสุขสบายทั่วไป ซึ่งในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว พยาบาลได้ยึดหลักการในการปฏิบัติดังต่อไปนี้ 1) วางแผนก่อนปฏิบัติ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ไม่ประมาท มีสติ 3) ปฏิบัติกิจกรรมโดยยึดหลักการป้องกันการติดเชื้ออย่างเข้มงวด 4) ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยทุ่มเทความรั

ความสามารถประสบการณ์ทุกอย่างที่มีอย่างเต็มที่ และ 5) ดูแลอย่างเอาใจใส่ ไม่ทอดทิ้ง

สำหรับผลลัพธ์ที่ได้จากการดูแลต่อพยาบาลมีทั้งทางลบและทางบวก ซึ่งจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ในกระบวนการทำงานได้ทำให้พยาบาลได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางด้านร่างกายและเกิดความรู้สึกบีบคั้นด้านจิตวิญญาณ โดยหลังการดูแลพยาบาลถูกสังคมรังเกียจ แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านพ้นไปได้ระยะหนึ่ง พยาบาลได้เกิดการเรียนรู้และมั่นใจในการทำงานเป็นทีม รวมทั้งเข้าใจสัจธรรมแห่งชีวิตและใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้นและจากสถานการณ์การดูแลผู้ป่วยดังกล่าว ทำให้ทางผู้บริหารโรงพยาบาลต้องทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบการจัดสรรพยาบาลเข้าปฏิบัติกรพยาบาลผู้ป่วยรายนี้เป็นระยะๆ เพื่อความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จากผลกระทบต่อพยาบาลในทุกช่วงของการดูแล เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าพยาบาลได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางด้านร่างกายและมีความบีบคั้นทางด้านจิตวิญญาณอย่างมาก ทำให้ต้องการการดูแล ปรึกษาประคองและฟื้นฟูในระยะหลัง เพื่อที่จะได้กลับคืนสู่ความสมดุลทางร่างกายและจิตวิญญาณ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถ และจิตวิญญาณของพยาบาล และเป็นการช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ดี มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

Thesis Title	Nurses' Experiences in Caring for Patients with Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS)
Author	Miss Vasinee Somsiri
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2005

ABSTRACT

This phenomenological study aimed to describe and explain nurses' experiences in caring for patients with Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS). Informants were registered nurses who had cared for a hospitalized patient with SARS from March 31, 2003 to April 1, 2003. In-depth interviews were conducted during June, 2004 to December, 2004. van Manen's thematic analysis was applied.

The results of this study revealed that nurses described the experiences of caring for a patient with SARS as; 1) like being forced to encounter whatever was in front of you; like soldiers sent to war; like being thrown into the sea; 2) like working in a life threatening situation; 3) like caring for severely infected patient and isolated patient; 4) an experience that you are proud of; you have done a difficult job successfully; and 5) having accomplished professional work.

The feelings toward caring experiences were; 1) stress; 2) lack of confidence; 3) shock, fright and "Why me?"; 4) anger; 5) fear; 6) feelings uncomfortable with protection device; 7) sympathy; 8) conflict; 9) excitement and challenge; 10) pride in themselves.

Caring behaviors included 1) Monitoring vital signs and reporting to a physician when the patient worsened; 2) following medical treatment prescribed by the physician; 3) providing hygiene care; 4) feeding assistance; 5) assisting elimination; and 6) providing comfort. Nurses provided care based on 5 principles, including 1) planning before implementing and assigning jobs and duties to team members; 2) maintaining mindfulness without carelessness; 3) following the universal precaution guideline; 4) applying and integrating knowledge and experiences in the care; and 5) doing with care.

There were both negative and positive outcomes of care. Nurses were isolated by their colleagues after taking care of a patient with SARS. However, they stated that they learned to work in a team and gained better understanding about the truth of life and an application of Dhamma to their everyday living. This incident of caring prompted the administrators of the hospital to review and periodically adjust the system of assigning nurses to care for the patient so that it would be more appropriate.

The effects on nurses during all the caring periods indicated that nurses were affected physically and mentally. They were strongly affected spiritually and needed to be cared for, maintained and rehabilitated during a later period. This was conducted to restore the balance of the body and the spirit that would result in learning, development of knowledge and ability, and revival of the spirit of the nurses. In addition, it helped the patients to receive better and more effective care in the future.